

R

és gyógyhatás...
esetben, vérsze...
észek nyomán...
eredménytel...
Diétás penziók...
ívezmény. Al...
hídny május...
Buzias, Bánát.

Gorge volt az...
életében hara...
sziszterénekél...
tában azt is ki...
pan könyv fog...
erge szerepével...
fog felhozni...
yd George félt...
glában a cár...
teremtett volna...
ban és gyengi...
ontját. Amikor...
harmadszor is...
menedékét, az...
laszolta, hogy...
ellenségeseb...
saláddal szem...
ny tehát, hogy...
akart menedék...
glában.

Lloyd George?
is lehet men...
Az ideiglenes...
rtet, nem ke...
visztautásítá...
tárk már Ang...
dóssal várja...
nyilatkozatot...
latkozat most...
getől jöhet, a...
Mert a szov...
k.

bban
tpárti

iadatását.

elrablásával és...
Az indokolás...
nyról van szó...
rák hatóságok...
be király ellen...
be való bün...
ató egyén ki-

exico
ár-

ra és a haza...
ágból. A hat...
gyelőre isme...
t. Valószínű...
száműzötte-

III
keljét!

POMANIA

1 LEU-POSTA

Dr. Hanassetter Robert
Budapest
Dietér 2.1.e

ELLET

ZSIDÓPOLITIKAI LAP

Mármostojen...
Ara 5 lej
Készítők...
Szerda, 1936. április 15.
5696. EV. NISZAN 23 | XIX. EVF. 92 SZAM

Törökország felmondja a Dardanellákra vonatkozó lausannei egyezményt

Anglia a legsúlyosabb rendszabályok alkalmazására készül Olaszország ellen a 13-as bizottság békéltetésének kudarca miatt

Az olasz győzelmek miatt végsőkig feszült a hangulat Angliában. Cerutti párizsi olasz nagykövet tárgyalásai Sarraut-val. Súlyos a helyzet ismét a világpolitikában

Eden csüörtőkön mondja ki Geniben Anglia utolsó szavát az olasz-abesszin konfliktus ügyében

London, április 14. Közvetlenül a husvéti ünnepek beállta előtt a világpolitikai helyzetben némi enyhülésről számoltak be a világsajtó hírei, amelyek főleg abból a feltevésből táplálkoztak, hogy a 13-as békéltető-bizottságnak sikerülnie fog az abesszin-olasz konfliktusban elfogadható megegyezést létrehozni.

A ma beérkezett jelentések ezt a reményt teljes megsemmisítik. Mára kiderült, hogy

a 13-as bizottság békéltető kísérletei, közvetlenül a husvéti ünnepek beállta előtt, meghiusultak és Anglia és Olaszország között a helyzet a lehető legfeszültebbé vált.

angol kormánykörökben az Olaszország ellen hozandó katonai megtorló intézkedések terve is felmerült. A News Chronicle megcáfolja ugyan a katonai megtorló intézkedésekről szóló angol javaslatok hírét, azt azonban megerősíti, hogy

angol kormánykörökben a gazdasági szankciók minél kíméletlenebb alkalmazása mellett irányzat megerősödött. Angliában a 13-as bizottság békéltető javaslatának bukása következtében egyre inkább tért hódít az a felfogás, hogy az olasz-abesszin viszály ügyében békés megoldást nem lehet találni.

Cerutti párizsi olasz nagykövet tegnap Sarraut miniszterelnökkel folytatott hosszabb megbeszélést, amelyen az olasz nagykövet magyarázatokat kért Franciaország magatartása felől a legközelebbi genfi tárgyalásokon. Valószínű, hogy Cerutti intervenciójaképpen ma, szerdán Lebrun köztársasági elnök elnökletével a francia kormány minisztertanácsot tart a nemzetközi problémák megvitatása és Franciaországnak Genfben követendő magatartása ügyében.

Dessziét elfoglalták az olaszok?

Az olaszok sorozatos abessziniai győzelméről érkező hírek ma újabb szaporodtak. Rómában tegnap az a hír terjedt el, hogy az olasz hadsereg elfoglalta Desszie városát, amely tudvaleg a népus főhadiszállása. A hír még nem nyert hivatalos megerősítést.

Ezzel szemben aszmarai jelentés egész határozottan adja hírül, hogy tegnap délelőtt 21 olasz vadász- és bombavető repülőgép jelent meg Addis-Abeba fölött. A repülőgépek röpíratokat szórtak le, amelyben bejelentik a lakosságnak, hogy a népus hadseregét az olaszok megtizedelték és a meghódított területeken megszüntették a rabolási tevékenységet. A repülőgépek ezután elvonultak anélkül, hogy bombákat dobtak volna le.

Londoni lapok megbízható értesülései szerint — amit egyébként az olasz hivatalos jelentés is megállapít —

az olasz csapatok elértek a Csana-tó partjára.

Természetesen ugyanez a feszültség észlelhető Németország és Franciaország között is, amelynek enyhülésére egyelőre semmi jel nem mutat. Sőt ellenkezőleg, a francia katonai hatóságok a Rajna-vidéknek a németek által való elfoglalása következtében elhatározták, hogy a háború után megszüntetett 42. gyalogezredet újból megalakítják és a Maginot-vonal Colmar nevű körzetébe küldik. Más, újonnan létesített ezredeket is küldenek a megerősített határ védelmére és végül egy rohamkocsi-ezredet rendelnek ki Verdunhoz.

Anglia a legerélyesebb szankciókat követeli Olaszország ellen

A 13-as bizottság békéltető tárgyalásainak teljes meghiusulása következtében

Miután a petroléum-szankciók alkalmazása ma még kockázatosabb, mint egy hónappal ezelőtt volt, valószínű, hogy Anglia, tekintélye helyreállítása érdekében még súlyosabb eszközökhöz fog folyamodni. Az sem tűnik lehetetlennek, hogy Anglia esetleg tengerészeti lépésekre határozza el magát.

Ezzel kapcsolatban a Le Matin francia lap felveti a kérdést, hogy vajon Anglia részánhatja-e magát arra, hogy ilyen sorsdöntő kérdésben egymaga hozzon döntést? Mindenesetre kérdéses, hogy ilyen döntés esetén akciójába bele tud-e kapcsolni más hatalmakat is. A lap szerint Anglia nem számíthat arra, hogy Franciaország bele hagyja magát rántani egy, Olaszország ellen alkalmazandó megtorlásokból eredő konfliktusba.

A lapok jelentései szerint az olaszok elfoglalták Gallabat határvárosát is, illetve annak keleti részét, mert a nyugati városnegyedet brit-szudáni csapatok tartják megszállva. A két helyőrséget csupán egy kiszáradt folyó medré választja el egymástól.

A tegnapi hivatalos olasz harctéri jelentés szerint az olaszok előnyomulása az északi front számos körzetében tovább folyik. Az egyik olasz hadoszlop, amely Gondarból indult el, elfoglalta a Csana-tóba nyúló Gorgora félszigetét és ott kitzte az olasz lofogót. Gondar és a Csana-tó között az olaszok annyira kiépitették az utat, hogy azon már teherautók is közlekedhetnek. Egy másik hadoszlop, amely tevéssztagokból, gyors rohamkocsikból és motorizált egységekből állott, elfoglalta Gallabat határállomást, Gondartól nyugatra. Az olaszok az ellenséges haderőket mindenütt visszaszorították. A déli hadszíntéren egy felderítő utra küldött olasz lovasság Uadara vidéken tulsulyban levő ellenséges erőkkel találkozott, amelyeket megtámadott és visszavert.

Újra veszélyben van a Népszövetség?

A francia lapok általában megállapítják, hogy a világpolitikai helyzet ismét válságúhoz érkezett. A 13-as bizottság békéltető tárgyalásainak meghiusulása után Eden visszautazott Londonba, ahol beszámolt az eseményekről. A békéltető tárgyalások meghiusulásával kapcsolatban Anglia hivatalos álláspontját a mai minisztertanács határozza meg. Eden szerda reggel visszautazik Genfbe, ahová kormányja újabb utasításait viszi.

Csüörtők reggel ismét összeül a 13-as bizottság, amelyen az angol külügyminiszter elő fogja terjeszteni Anglia újabb állásfoglalását és esetleges újabb indítványait az olasz-abesszin konfliktusra vonatkozólag.

Annyit már eddig is meg lehet állapítani, hogy az egész angol sajtó figyelme újra a keletafrikai viszályra összpontosul, annál is inkább, mert az Abessziniából érkező újabb olasz győzelmekről szóló hírek egyre inkább nyugtalanítják az angol közvéleményt.

Az angolok az araboknak fognak kedvezni Olaszország ellen?

Mindenesetre jellemző az angolországi hangulatra, hogy az olasz-abesszin kon-

fliktussal kapcsolatban felröppent verziók között felmerült az a feltevés is, hogy az angolok igyekezni fognak az összes arabok egységének megteremtésével kontrakarirozni az olaszok abessziniai sikereit.

Természetesen az olasz-ellenes hangulat regisztrálja az olasz-ellenes hangulat angol megerősödését és elítélőleg nyilatkozik Anglia genfi magatartásával szemben. A Tribuna tegnapi cikkében azt hangsúlyozza, hogy a legutóbbi napok genfi tárgyalásainak legértékesebb momentuma annak kiderülése, hogy az afrikai konfliktus nem Olaszország és a Népszövetség, hanem Olaszország és Anglia között robbant ki.

Az olasz sajtó egyébként hivatkozik a Daily Telegraphnak arra az értesülésére, mely szerint

az angol külügyi hivatalban számolnak arról, hogy a jelenlegi európai helyzetben nem lehet Olaszország ellen katonai, vagy tengerészeti szankciókhoz folyamodni.

A 13-as bizottság békéltető tárgyalásainak meghiusulása francia politikai körökben is élénk reakciót váltott ki. Ennek legbizonyosabb jele az a körülmény, hogy

A török kormány szenzáció jelezte a Népszövetséghez

A világpolitikai szenzációk és izgalmak sorozata tegnap egy újabb és meglepés-szerű fordulattal szaporodott. Mint Törökország fővárosából, Ankarából jelentik, a török kormány tegnap jelezte az intézett a Népszövetség titkárságához, amelynek szövegét megküldte az angol, bolgár, francia, görög, japán, román, orosz és jugoszlav (Folytatása a 8-ik oldalon.)

A zsidó világkongresszus megvalósítása felé

Irta: Dr. Markus Krämer (Cernauti)

A zsidó világkongresszus előkészítési munkálatait végző bizottság februárban elhatározta, hogy a világ összes országainak zsidó tanácskozásra hívja össze. A kongresszus ügye immár konkrét alakot kezd ölteni, ami azokban a disputákban nyilvánul meg, amelyek világszerte élénken taglájják a zsidóság várható koncentrációjának kimagasló történelmi tényét.

A kongresszus gondolatának lelkesebb harcosa dr. Nachum Goldmann a napokban brosúrát jelentett meg „Der jüdische Weltkongress“ címen. A röpirat az alábbiakban körvonalazza a kongresszus előzményeit és céljait:

„A zsidó diaszpóra-történelem legboldogabb szakasza a 19. század volt. Alapvető tendenciáiban ez a kor demokratikus volt, liberális és individualista. A kisebbségekkel szemben megértést és szabad fejlődést hirdetett. Közép- és Nyugat-Európában a zsidók emancipálódtak és az amerikai államok a zsidó menekülők számára nagy elhelyezkedési lehetőségeket nyújtottak.

A világháború óta a zsidóságnak meg kellett éreznie egy új korszak szelét. Világszerte nagy kiterjedésű antiszemita mozgalmak keletkeztek olyan formák között, amiket régebben sejtetni sem lehetett. Első reakciója ennek a zsidóságon belül siránkozásban, meglepetésben és felháborodásban nyilvánult meg. Am nagyon felületes az a módszer, amely minden veszedelmes tendenciát egyedül az antiszemitizmusra vezet vissza. A nemzetközi világ zsidóbarát és zsidóellenes hangulata javarésben mélyreható történelmi processzusok következménye.

A 19. század stabilizáló kultúrkorszak volt. Néhány nagyobb nép uralkodott a világon és Amerika, Ázsia, Afrika és Oroszország többé-kevésbé Anglia, Franciaország és Németország befolyása alatt állott. Stabilizált korszakok, jóllakott csoportok mindig hajlamosak toleranciára, szabadságra és individualizmusra. Az uralkodó csoportok sem féltik pozícióikat. A világháború óta azonban a népek százai a történelmi folyamatok színpadaira léptek és nem akarnak többé a politika objektumai lenni. Világrések ébrednek. A proletariátus egész osztálya követeli részét a világ javaiból.

A világtörténelemnek ebben a legnagyobb átmeneti korszakában a földkerekséget újra felosztották. Ez az, ami évszázadunknak brutális karaktert kölcsönöz. A világ felosztása körül harc élt és halálra megy, míg aztán újból a stabilitás és az aránylagos nyugalom kezdődik. Az új politikai és szociális életformák kollektív természetűek a tekintély, a Führer-elv és az uniformizálás elvén alapulnak. Harcos hadseregek, nem pedig élvező és alkotó polgárok és egyedek életformái.

Emiatt kompromittálódtak a 19. század eszméi. Különösen ama népeknél és országoknál, amelyek még nincsenek szaturálva. Csak olyan csoportok tudnak létezni, amelyek kollektív energiákat tanúsítanak. Egy Heine, egy Mendelszohn, egy Mahler imponált a 19. században és emelte a zsidó közösség presztizsét. De husz Einstein nem tud változtatni a zsidóság helyzetén a mi időnkben, amely csak koncentrált csoportok koncentrált energiáját ismeri el és veszi figyelembe.

Hogy korunk brutalitása a zsidókat, mint dezorganizált, széjjelzört és kollektive legyőnébb közösséget támadja, csak természetes. Ezen nem változtat sem sírás, sem patétikus fölháborodás. A vi-

Fejfájás ellen Beretvás parazilla!

Mindenki csak egy erős zsidó közösséget fog tekinteni. Sajnos hiányoznak belőlünk azok a tulajdonságok, amelyek föltétlenül szükségesek ebben a korban: fegyelem, aktív szolidaritás és az akarat közössége. Koncentrálunk kell tehát a világ zsidó népét, hogy a zsidó közösség védelmére hatalmi tényezővé váljon.

A diaszpóra országában többet nem várhatunk és nem kérhetünk, mint egyenjogúságunkat, szabad fejlődésünk és fönnyaradásunk érdekében. A világkongresszus megfogja teremteni azt, amit a nemzetközi világ már, mint létező föltételez róltunk: hogy a zsidó közösség megvan szervezete életjogainak védelmére. Próbakévet jelentenek a népek számára. A történelmi átmeneti idők a kiválasztódás korszakai. Ha gyöngékné bizonyulnak, akkor az ilyen idők kerékei széjjeltapossák őket. De ha erőseknek bizonyulnak, akkor megújíthatók és megerősödnének, sőt termékenyebbé válnak. Palesztinai politikai centrumunk újjáépítését erőnk az egész világon való koncentrációját követeli tőlünk a „történelem óra parancsa”.

Ha ezeket a gondolatokat megértjük, meg kell győződnünk a világkongresszus szükségéről és sürgetéséről.

A kongresszus programja:

1. A zsidók nemzetiségi és polgári egyenjogúságának védelme.
2. A német zsidóság egyenjogúságának visszaállítása.
3. A zsidó gazdaság-politikának új megalapozása.
4. A zsidó segélyezési munka racionalizálása és demokratizálása.
5. A zsidók közreműködése Palesztina újjáépítésében.
6. Egy zsidó emigrációs és kolonizációs politika alapjainak megvetése.
7. Egy népalap megteremtése az említett feladatok végrehajtása céljából.

Nincs tehát szó csupán a világ zsidóságának hatalmas demokráciájáról, hanem fontos teendők végrehajtásáról.

Az egyes programokról még sokat lehet vitázni. Mindenütt országos bizottságok fogják előkészíteni a világkongresszust és megkezdik a kongresszus fölvilágosító propagandáját. Bizonyos, hogy nemzetközi körök is behatóan fognak foglalkozni a mozgalommal.

Bizonyos országokban vezető államférfiak már szimpátiájukat fejezték ki a kongresszus gondolatával szemben.

Elvárjuk, hogy a zsidó körök megértést fognak tanúsítani ezzel a korszakos akcióval szemben. Tudjuk, lesznek féltékenyek, akiknek aggodalmait el kell majd osztani. Lesznek olyanok is akik hátra fogják támadni a kongresszust. De lesznek, akik jóindulatu neutralitást tanúsítanak. A gondolatokat azonban a zsidó tömegek fogják kitemelni helyes ösztönükkel. Ők lesznek azok, akik mindent elkövetnek, hogy a kongresszus történelmi tényezővé váljon.

— Meghalt báró Alfred Guinzburg. Pártszó jelentik: A napokban meghalt hetvenegy éves korában báró Alfred Guinzburg, aki elmöke volt az orosz-zsidó hitközségnek Párizsban. Guinzburg nagy tekintélyt élvezett, nemcsak hitközségében, hanem kormánykörökben is. Kiváló régi orosz-zsidó család sarja, amelynek ugyyszólván történelmi szerepe volt az orosz-zsidók életében.

Miért szenved többet a nő, mint a férfi?

Minden idők orvostudományának egyik legsúlyosabb problémája a nők menstruációs zavarainak kérdése volt. Ugy a pubertás korában, mint később is, de legfőként a klimatériumban (változó évek) súlyos testi és lelki rendellenességeket okoznak a menstruációs zavarok. Ezeknek leküzdésére sok nagyevű orvostudós tett kísérletet kisebb-nagyobb eredménnyel. A legutóbbi évek — ezen a téren elért — egyik legnagyobb eredménye a hosszú évek tudományos kísérletei alapján a newyorki „Riverside” laboratóriumok által előállított „Menoklin” elnevezéssel forgalomba hozott gyógyszer, amely a nő menstruációs zavarainak minden fázisában (fájdalmak, görcsök, fejfájások, hevílések, stb.) tökéletes enyhülést nyújt. A klimatérium idején fellépő súlyos testi, de főként lelki megrázkódtatások eseteiben ez a gyógyszer a legbiztosabb hatásának bizonyult. „Menoklin” kezeléssel — a newyorki és bécsi klinikákon — olyan nagyszteri eredményeket értek el, mint eddig semminemű más gyógyszerrel sem.

Megrendelhető a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerész-tárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Leí 130 utánvétellel.

Halló, itt rádió Jeruzsálem...

Három est héber műsora a jeruzsálemi leadóban. Minden este nyolckor tisztán lehet fogni Erdélyben a jeruzsálemi stúdió leadásait

Schalom Asch ünneplése és nagyszabású beszéde a jeruzsálemi rádióban

Cluj, április 14. (Az Uj Kelet tud.) Lehet fogni, vagy nem lehet fogni? A szerkesztőséget egy hétig zaklatta ez a kérdés. Vidékről és Clujról, megrohantak bennünket a zsidók, tegyük valamit az érdekükben, mert ők szeretnék hallgatni Jeruzsálemet. Rádiószakértők, a város minden sarkából, elárasztottak bennünket ajánlataikkal, hogy ők majd részletesen megmagyarázzák az olvasóknak, miért nem lehet fogni Jeruzsálemet. Alig két oldalnyi terjedelemben értelmesebben meg lehet magyarázni a zsidóknak, hogy ilyen meg amilyen légköri akadályai vannak a dolognak, hogy tudniillik mi nagyon közel vagyunk Makóhoz, Makó pedig tudvalegleg meglehetősen távol esik Jeruzsálemától.

Kész volt a reménytelenség, főleg, hogy a Zsidó Távirati Iroda is borulató módon ítélte meg a helyzetet. Azt jelentette enyhé borúval, hogy Európában nem lehet fogni a jeruzsálemi leadót. És mindezek miatt nagy volt a szomorúság Izráélben. Mert hát akkor mire jó ez egész?

Szombaton egyik informatőrünk, aki kérésünkre rádió szakízletében egy hétig kísérletezett a vétellel, jelentette, hogy a jeruzsálemi leadót tisztán és majdnem zavartalanul lehet fogni minden valamire való gépen.

És szombaton este már ott ültünk a rádió előtt, este nyolc órakor, amikor a már közölt program szerint a héber óra kezdődik a stúdióban. Bekapcsoljuk a rádiót, keressük a 449.1 hullámhosszat. Jajgató, szomorú keleti kántálás sir ki a készülékből és mi felsóhajtunk, hogy milyen buja, szép keleti melódiák is vannak a mi Erec Jisráélünkben. A melankólikus érzésből hamarosan felocsodunk, mikor a társaságunkban lévő szakember felvilágosít, hogy ez nem Jeruzsálem, hanem csak Sztambul.

Mig egyszer csak felhangzik, váratlanul, ékes, csengő héberséggel egy nagyon szép, nagyon meleg női hangon:

Modim mé London...

Londonból jelentik...

Végighallgattuk a napihereket és megtudjuk, hogy hány országrészt akart elvenni Olaszország Abessziniától.

Jelentjük tehát, hogy a 449.1 hullámhosszon, a North Regional angol leadó helyén, minden gépen lehet fogni a jeruzsálemi stúdiót.

A hírek után egy ember beszédet tartott. A nevért sajnós nem tudtuk kivenni a közbejött légköri zavartól. Zalman Sneur egyik verséből idézett, majd lelkesen és szépen a chaluok pionirmunkájáról beszélt. Utána egy Rapaport nevű ur, baritonista, lépett a mikrofonhoz. Szép, érces, fiatalos hangon néhány eredeti palesztinai dalt énekelt. Aztán újfajta zenei műfajjal ismerkedtünk meg: a zsidó maldallal, amelyből két-háromt énekelt. A zenészerzők neveit sajnós nem ismerjük. Ugyancsak ismeretlen nevű művész produkálta ezután magát zongoraszóakkal. Többek között a Chad gadja óségi melódiájára irt zongoraetűdöt, amelyet egyszerű technikával és művészettel adott elő.

Vasárnap este. A szpiker híreket adott.

Utána pedig kellemes meglepetésre azt hallottuk, hogy a rádió Schalom Ascht ünnepli a stúdióban, a mikrofon előtt. Schalom Asch, aki most Palesztinában tartózkodik, e pillanatban az erégi zsidóság legnagyobb vendége. Mindenütt ünneplik, utazása valóságos diadalut az országban keresztül. A minap a Jewish Agency rendezett fogadóestélyt a legnagyobb élő zsidó író tiszteletére. Most a stúdióban ünnepték, hallhatta egész Palesztina és az egész világ.

Lubrání, a rádió zsidó igazgatója hosszúságú beszédében Schalom Asch irodalmi tevékenységét ismertette. Megemlékezett az író ismert regényeiről, azoknak figuráiról és Schalom Asch írói munkásságának irányairól. A gettó kis zsidó figuráinak megélevenítoje, aki egész zsidó generációk tragikus sorsát pergeti le az olvasók előtt. Végül rámutatott Lubrání Schalom Asch politikai tevékenységére, a zsidó világkongresszus megteremtése körüli fáradozásaira és végül arra a lelkesedésre, amellyel Schalom Asch dolgozik a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésé érdekében.

Lubrání után egy angol ur mondott párszavas üdvözlő beszédet a kormány nevében, majd Schalom Asch lépett a mikrofonhoz. Mély, biblikus páthosza gyönyörű beszédet mondott az író, a legszebb

Peszach Németországban és Lengyelországban

Németországban a tökéletes zsidó szolidaritás, Lengyelországban az embertelen nyomor és szenvedés jegyében zajlott le a peszachi ünnep

Berlin, április 14. A németországi zsidóság az idejű peszach-ünnepeket rendkívül nyomott atmoszférában ünnepelte meg. A berlini rendőrség övintézkedéseket fogantatosított, hogy a zsinagógákat esetleges támadások ellen megvédje. Rendőr- és titkosrendőrgyűzők állottak sorfalat minden zsinagóga előtt, hogy elejét vegyék az esetleges antiszemita excessusoknak. A zsinagógák előtt minden csoportosulást betiltottak.

Peszach első napjai egész Németországban nyugalomban teltek el. A legutolsó évek szenvedésétől még jobban összekovácsolták a zsidó szolidaritást. A közös széderestéken az előző esztendőkhöz mérve, óriási tömegek vettek részt. Berlinben és az összes nagy hitközségekben, a hitközségek és vallásos egyesületek a város több pontján rendeztek széderestéket a szülőlköddő zsidó lakosság számára, amelyeknek rituális bevezetését a zsidó élet kitünőségei vállalták el.

A kisebb hitközségekben szomszédási alapon rendezték meg a közös széderestéket. A tehetősebb zsidók vendégül látták a széderasztalnál a körzetükben lakó szegény zsidókat. A kisebb hitközségek gyerekeit viszont a legközelebbi nagy hitközségek látták vendégül. A peszachi istentiszteleteken a kisebb hitközségekben, — amire Németországban még példa nem volt — a hitközség összes tagjai, tehát a városka összes zsidói megjelentek. A német zsidóság kipusztulására jellemző, hogy sok kis hitközségben nem gyűlt már

héberséggel. Elmondotta, hogy mit ért ő Erec Jisráél alatt. Erec Jisráél Isten földje. Az általánosság és egyetemesség egyetlen istennek földje ez, „haarec hakedosa kazu”, ahonnan a judaizmus kiindult és ahol az európai kultura csirái kihajtottak. „Ujra eljöttem erre a szent földre — mondotta — és láttam a földet, amely azelőtt csendes volt, és pusztá. Voltam helyeken, ahol még nemrég semmi nem volt, vetés, fű, fa nem hajtott. És most ugyanezek a földek erdőket látok, az erdők mélyén pionirokat, akik Izráél orszagát építik. És a szent föld böven osztja áldását munkálóinak. Béke és igazságosság hangulata ömlik el pionirjaink fölött. Erec Jisráél patakjainak mentén, növekvő erdőinek mélyén és a városokban. Isten szemlеме itt lebeg az ország fölött. A régi Palesztina életében két sarkalatos erkölcsi igazság uralkodott: a béke és az igazságosság. (Hasalom vöhaedek.) Az új Palesztinában hármadikát is találunk: a munkaközösséget (chavré haavoda). Ez az ország Isten utját járja, mert élete nagy erkölcsi tartalommal telítődik.

Kis léghőri zavar miatt néhány befejező mondatát nem hallottuk. Amennyire kivehetjük, további jó munkára buzdította Schalom Asch Erec pionirjait:

Ezután Csernichovszky verseiből szavalt széphangu szpiker.

Hétfőn este tudomásul vettük, hogy Demetzisz görög miniszterelnök meghalt és Metaas lett az új miniszterelnök. Utána pedig bejelentette a szpiker, hogy Méir Jáári, az erecsisráéli Somér Haciair Kibuc Arci szervezetének vezetője fog beszélni. Csakhogy közbeszölt egy szlávnyelvű adóállomás és elnyomta a kis jeruzsálemi leadót. De aztán felcsendült néhány bájos gyermekhang. Gyermekek. Egy jóhangu zsidógyerek énekelte a szöveget. Szép peszachi zmszreszokat zengedeztek. Közben ugyan átalakultak hatalmas, impozáns, dörgő és művészi oratóriummá, amiről azonban kiderült, hogy ez megint csak az elnyomás. A fent nevezett szlávleadó. Sajnos, művészigleg a szlávoké volt szebb. De türelem. Még erősödni fog a jeruzsálemi leadóállomás hangja, művészetben és erőben, héberséggel és lendületben. És tisztá lesz a hangja, mint a kristály. Fénye lesz, mint a napnak. És az étheren keresztül mindennap el fog jönni hozzánk. (—) Jay

1910 óta 25 sz. közül 1900 szp

Hol vannak

Bucuresti, április 14. A Cuvântul Liber hus Munteanu, a kütünő kívül érdekes cikkeket írt legendájáról. Statisztika ellenállhatatlan erejű cikkirő, hogy mennyiről kákból állította össze propagandát a felleoldali eszmék terjesztéséért. Hamis adatok legendák, terista propagandát országban és ugyanilyenek most fájvédő szinpolitikai térképét.

Az első hamisítást a nek a fajvédőmi görköveti el. Ezen a címe érzik magukat a némőbbrendűeknek érzik lággal szemben és a. alapon vindikáják mat a Keleten, holott minden tudományos ismerés, mint egy érzés vagy elnyomni akaró érdekükben igyekezne zasztani.

Az antiszemita

A szélsőjobbaldali oszlopa a jelen és megainak meghamisítás. szélső jobbaldali náci pagandával operálnak polgárság, amelyre a nem hajlandó az am tenni. Ha a francia. is reagálna a zsidó-reakciós sajtó azonban jelszót és felhagyna a amely képtelen magé got teremteni. Néme eredményesebben buyn len, mert a német külviszonyban volt az ip vel. A német intelle rosnak könnyebben zsidók elűzése az an lenti számára, mint akinek prosperitása r tők jóindulatától, ha jöltetői függ. Amibő természetesen, hogy Németországban is o sadalmi megoldás le Hitler sem merné ál

Ahogy az antiszem szülnék. 609 ez lőssé 74 milli

Hitler elérte célj metországi zsidó feliős nép gazdasági é romániai antiszem gazdagabb szótárral dor elmult évi előac derülne, hogy Erdé tezik román gazdas tiv megfigyelését az tos számokat kávő ytettesítettek. Nem bi antiszemita ad lap néhány héttel e

GRATZ

ciimfestő, szoba-festő, mázoló és fényező

Állásletra kölcsönzés Cluj, Str. Filipescu 15. Str. Memorandului 20. Telefon: 749.

Felöltő

A fajvédő-adatok legendája

1910 óta 25 százalékkal csökkent Erdély zsidó lakossága. 2300 igazgatósági tagság közül 1900-at románok töltnek be Erdélyben és a Bánátban. 300 ezer lélekkel szaporodott 20 év alatt a román lakosság. 91 román bank helyett 480 többségi pénztintézet prosperál

Hol vannak az antiszemita propaganda százezres, „előzülő” zsidó tömegei?

Bucuresti, április 14. (Az Uj Kelet tud.) A Cuvantul Liber husvétii számában Vasile Munteanu, a kitünő erdélyi publicista, rendkívül érdekes cikket írt a „Fajvédő adatok legendájáról.” Statisztikai számok és adatok ellenállhatatlan erejével teszi nyilvánvalóvá a cikklő, hogy mennyire hamis és hazug kockából állította össze Romániában a fajvédő propaganda azt a fellegvárat, amelyre a jobboldali eszme terjesztését felépítették. A statisztika tudományos meghatározás szerint a tények objektív megfigyelésére szolgáló tudomány. A fajvédők kezében a statisztika tudományából a tények és valóságok tudatos elferdítésének művészete lett, bár kétségtelen, hogy ezen a téren egészen rendkívüli virtuozitásról tesznek nap-nap után tanuságot. Hamis adatok legendája volt az, amely a hitlerista propagandát népszerűsítette Németországban és ugyanilyen eszközökkel igyekeznek most fajvédők színekre átfesteni Románia politikai kértjét.

Az első hamisítást a szélső jobboldal magának a fajvédelmi gondolatnak terjesztésével követei el. Ezen a címen a franciák különbönek az erők magukat a németeknek, a németek felbőbrendűeknek érzik magukat az egész világgal szemben és a japánok ugyancsak faji alapon vindikálják maguknak az egyeduralmat a Keleten, holott a fajvédelmi elmélet minden tudományos ismerv nélkül való és nem egyéb, mint egy érzés, amelyet az elnyomók, vagy elnyomni akarók a maguk jólfogott érdekében igyekeznek feléleszteni és felduszasztani.

Az antiszemita hazugsága

A szélsőjobboldali propaganda másik nagy oszlopa a jelen és múlt tényeinek és valóságainak meghamisítása. Franciaországban a szélső jobboldali nacionalisták királypárti propagandával operálnak, miután a francia kispolgárság, amelyre a fasizmus támaszkodik, nem hajlandó az antiszemitizmust magáévá tenni. Ha a francia szellem bármily kevésbé is reagálna a zsidó-ellenes propagandára, a reakciós sajtó azonban magáévá tenné ezt a jelszót és felhagyna a királypárti gondolattal, amely képtelen magának megfelelő visszhangot teremteni. Németországban Hitler sokkal eredményesebben bujtogathatott a zsidók ellen, mert a német kispolgárság szoros függő viszonyban volt az ipari és bankár nagytőkével. A német intellektueltnek, vagy korszmáromnak könnyebben be lehetett adni, hogy a zsidók elűzése az anyagi függetlenséget jelentti számára, mint a francia kispolgárnak, akinek prosperitása nem a bankárok és trösztök jóindulatától, hanem a dolgozó tömegek jólététől függ. Amiből viszont nem következik természetesen, hogy az antiszemitizmus akár Németországban is objektív gazdasági és társadalmi megoldás lett volna. Ezt talán még Hitler sem merné állítani.

Ahogy az antiszemita statisztikák készülnék. 609 ezer zsidót teittek felelőssé 74 millió német sorsáért

Hitler elérte célját: sikerült 609 ezer németországi zsidót felelőssé tenni egy 65 milliós nép gazdasági és politikai válságáért. A romániai antiszemita hamisításokban még gazdagabb szótárral dolgoznak. A Valda Sándor elmúlt évi előadásából nyilvánvalóan kiderülne, hogy Erdélyben ugyiszólván nem létezik román gazdasági élet. A tények objektív megfigyelését az anekdota foglalta el, pontos számokat kávéházi pletykák adatai helyettesítettek. Nem is szólva Goga és a többi antiszemita adatairól. Egy gogo-cuzista lap néhány héttel ezelőtt a CFR görögkatoli-

kus tisztviselőiből és munkásaiból egész egyszerűen kisebbségeket fabrikált csak azért, hogy bebizonyíthassa, hogy az államvasutakat elletették a kisebbségek. Meghamisítják az erdélyi román tökére vonatkozó adatokat. Meghamisítják a többségi és kisebbségi lakosságra vonatkozó számokat. Az antiszemita nap-nap után bizonyítja be, hogy élete és prosperálása szervesen hozzátartozik a statisztikai hazugságokhoz.

Erdély és Bánát nemzetiségei a statisztikák tükrében

Nem lesz nehéz feladat a szélső jobboldali statisztikai hamisításait statisztikai tényekkel bizonyítani. Kezdjük talán Erdéllyel és a Bánáttal, miután e két országrész helyzetét kü-

lönösképpen riasztónak igyekeznek a mi antiszemitaink beállítani. Alább ismertetjük Erdély és Bánát nemzetiségi statisztikáját az összehasonlító számok tükrében. Nem akarjuk elhalgatni a forrásokat sem, ahonnan a számokat merítettük. A zsidó lakosság 1930 évi statisztikájára vonatkozó adatok Dragomir Silvii clujii egyetemi tanár „La Transilvanie Roumaine et ses Minorités et Ethniques” című könyvéből származnak. A könyv szerzőjének hinni kell két okból is. Egyrészt, mert komoly tudományos tevékenység áll a háta mögött, másrészt pedig, mert egyike a gogo-cuzista párt erdélyi vezéreinek. A háborúelőtti évekre vonatkozó adatok Ion és Iuliu Enescu ma már nagyon ritkán látható könyvéből erednek, amely 1915-ben jelent meg Bucurestiben.

	1910	1930
	román	zsidó
Bihar	265.098	32.462
Maramures	84.510	65.694
Satmar	119.760	29.468
Salaj	136.087	9.849
Arad	239.755	10.102
Caras-Verin	386.082	19.327
Timis	255.967	6.314
Alba	171.483	3.845
Násáud	87.564	7.254
Brasov	35.091	1.503
Ciuc	18.032	2.357
Fágáras	84.436	905
Treiscáutne	22.963	1.222
Hunedoara	271.675	5.679
Tárnava-Micá	55.555	1.766
Cluj	161.279	12.581
Mures	71.909	7.550
Tárnava-Mare	60.351	1.089
Sibiu	113.672	1.565
Turda	125.668	2.648
Ódorhei	2.840	1.313
		6.119

Husz év alatt 25 százalékkal apadt az erdélyi zsidóság

Mit bizonyítanak ezek a számok? Azt, hogy a román lakosság az elmúlt husz esztendő alatt 300 ezer lélekkel szaporodott: 2,908,289 lélek 1910-ben és 3,206,261 lélek 1930-ban, a zsidó lakosság viszont lényegesen visszaesett: 232,292 lélek 1910-ben és 178,421 lélek 1930-ban. A zsidó lakosság csökkenése több mint 55 ezer lélek, vagyis a csökkenés több mint 25 százalékos. Ime, a fajvédő legenda a számok tükrében.

Hol van az a sok százezer zsidó, akik a szélső jobboldal szerint előzültek az erdélyi lankákat?

Hol van a reakciós sajtó idegen-áradata?... Most pedig nézzük csak meg, hogyan állunk a gazdasági „előzüléssel”? Petre Suciú professzor „A földtulajdon Erdélyben” című rendkívül érdekes tanulmányában kimutatja, hogy 1910-ben ebben az országrészben 91 román bank működött 13 millió korona alaptökével, 58 millió korona betétellel és 87 millió korona kölcsönrel. 1928-ban a hivatalos statisztika 342 román bankot mutat ki Erdélyben 2 milliárd lej tőkével és 136 bankot a Bánátban 500 millió lej tőkével — nem beszélve a bankok regáti fiókjairól. Más szóval

a román bankok száma 91-ről 480-ra nőtt, míg az alaptőke 13 millió koronáról 2 és félmilliárd lejre.

Ugyanilyen ritmusban növekedtek a betétek is. 1910-ben a 91 bank 87 millió koronát tőkésített, míg 1931-ben csak a „Solidaritatea”

szövetésben tömörült bankok betétállománya közel 5 milliárd lej volt.

Hány zsidó dolgozik, vagy keres ennél a 480 banknál? Egy sem.

A Solidaritatea tröszt hány zsidója kapott 6 százalékos visszlezámitolási hitelt a Banca Nationalától, hogy 24 százalékkal adja tovább Horia, Closea és Crisan utódjainak...?

Erdélyben egyetlen bank sincs, amely kimondottan zsidó tőkével dolgozna. 16 bankban működnek zsidó tisztviselők, számszerint 1200-an, míg a Solidaritatea körül csoportosuló bankok 7029 román tisztviselőt foglalkoztatnak.

Nagyszabású zsidó könyv-és sajtókiállítás Aradon

Arad, április 14. Rendkívül érdekes és erdélyi viszonylatban egészen újszerű kiállítás színhelye lesz május 30. és 31-én az aradi zsidó kulturház. Az Aviva-Bariszia szervezet rendezésében a zsidó világsajtó és irodalom termékei kerülnek bemutatásra könyv- és sajtókiállítás keretében. A világ különböző országaiban megjelenő zsidó lapok, folyóiratok, tudományos és szépirodalmi könyvek rendkívül színes és érdekes gyűjteményt fogják bemutatni Aradon. A kiállítás rendezőinek sikerült a legtávolabbi országokból beszerezni a legérdekesebb zsidó sajtó- és könyvtermékeket, különösen reprezentatív módon lesz képviselve a kiállításon az amerikai, lengyelországi, palesztinai, németországi és oroszországi zsidó sajtó és irodalom.

2300 igazgatósági tagból 1900 román

Es ez még nem minden. Erdélyben 1400 kereskedelmi és iparvállalat működik. E vállalatok összesen 2300 igazgatósági tagság főként rendelkeznek.

1900 igazgatósági tagságot a 2300 közül románok töltnek be, még pedig főleg olyan románok, akik a „Románia a Románoké” jelszóval operálnak, mint például Goga a MICA-nál.

Az a kis nemzeti zsarolás, amelyet a szélső jobboldali propaganda a kisebbségi tökével szemben gyakorol, valóságos virágkorát éli az utóbbi években. Az 1900 privilégizált igazgató csak az elmúlt évben egymilliárd 200 millió lejt vett fel tantiém, hanzszonrészesedés és más címeken. Es tették ezt anélkül, hogy nemzeti megindultság vett volna erőt rajtuk a mókok sorsa láttán, akiknek életstandardja az elaltaplálásig süllyedt le.

Ezzel szemben a Solidaritatea bankárjai Vlad Aurelian, a numerus valachicus egyik jeles előharcosával az élükön, agresszíven is szót emeltek a konverzió ellen, miközben kamatban kétszer is megvették a kikölcsönzött tökéket a teljesen pauperizált parasztagdától.

A zsidók és a kereskedelmi és ipari pozíciók

Erdélyben 213 ezer kereskedelmi és 96 ezer iparengedély van kiadva. Ebben az országrészben összesen 178 ezer 492 zsidó él.

A zsidók tehát még abban az esetben sem foglalkozhatnak az összes kereskedelmi és ipari funkciókkal, ha történetesen minden zsidó lélek, csecsemőkét és asszonyokat is beleértve, egy-egy kereskedői, vagy ipari engedély tulajdonosa volna.

Általában: mi történjék a szegény zsidókkal? Mert a nyomor nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül urálja a tömegeket.

Észak-Erdélyben 11 ezer zsidó viseli a proletár-sorsot a mezőgazdaságban, akiknek életmódja semmivel sem magasabb a maramuresi paraszténál.

Ezen felül 16 ezer zsidó kispáros és munkás tengeti életét az erdélyi gazdaságban, míg 39 ezer zsidó tisztviselő a hivatalokban foglalkoztatva, napi 8—10 órai munka és egészen szerény fizetések mellett.

66 ezer zsidó robotol tehát a földön, a gyárakban, a hivatalokban, anélkül, hogy felelős volna a zsidók gazdasági „előzülésének” legendájáért.

A 178 ezer 492 lélekből maradt tehát a kereskedelem, ipar és a szabadfoglalkozásnak számára 112 ezer 492, ugyanakkor, midőn Erdély összlakossága megközelíti a 6 milliót és szemben az 1900 román igazgatósági tagsággal és 2 és félmilliárd lejes banktökével, amely megfojtja a román falvakat.

Az adatok legendája

Ime, ezek az adatok és ezek a tények. Ilyen előzmények után fejtenek ki propagandát bizonyos pártok és személyek a „nemzeti hierarchia helyreállítása” mellett. Az adatok legendája a legkényelmesebb félrevezetési eszköz. Ahelyett, hogy konkrét megoldásokat javasolnának a nélkülözö tömegek számára, bedobnak a levegőbe néhány légbőlkapott számot és ahelyett, hogy komoly reformokkal tennék lehetővé a tömegek részesedését a javak elosztásában, azonosítják a zsidókat a bolsevizmussal. Es még az sem véletlen, hogy a kizsákmányolás sötétjébe taszított tömegek nyomora abban a mértékben nő, amelyben a vállalati igazgatóságok kiváltságosai a „nemzeti hierarchia” helyreállításáról beszélnek.

A kiállítás kettős célt követ. Be akarja mutatni a zsidó sajtó magas színvonalát; másrészt elő akarja mozdítani zsidó olvasótermek és könyvtárak szervezését az ifjúság részére.

A kiállítással egyidejűleg konferenciára gyűlnek egybe a romániai zsidó sajtó vezetői és reprezentánsai. Ez lesz az első romániai zsidó sajtókonferencia.

A kiállítás programjára még visszatérünk.

— Egy brasovi autobus a mélységbe zuhant — a kalauz szörnyethalt. Brasovból jelentik: Sulyos autobusszerekesletlenség történt vasárnap éjjel a Bran Rucár uton. A 793 számú brasovi autobus 400 méter mély szakadékba zuhant. Feer kalauz meghalt, Sajos sofőr kezét és lábát törte, három utas sulyos belső sérüléseket szenvedett.

Felöltő

Sliper

Trencsko

női és férfi esőköpeny (Fulgárin)

A „COSTUM”-nél Piața Unirii 10.

HIREK

— Incelet belügyminiszter szabadságon. Bucarestből jelentik: Incelet belügyminiszter néhány napos szabadságot vett magának, melynek ideje alatt kirándulásokról vesz részt a Duna völgyében.

— A David Frankfurter-per. Genfből jelentik: A David Frankfurter elleni per 1936 szeptemberében kerül tárgyalásra Churban. Frankfurter még mindig a churi Sennenhof börtön lakója. Még nincs eldöntve, vajjon megvizsgáltatják-e elmebeli állapotát.

— Központi bank alakul Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai bankok igazgatói a napokban értekezletet tartottak, amelyen megvitatták az összes palesztinai bankok által alapítandó központi pénzügyintézet ügyét. A banknak az volna a feladata, hogy az inkasszót centralizálja a megbízható információkkal lássa el a többi bankokat. A központi bank feladata volna továbbá a kormányval, valamint a palesztinai és külföldi nagy pénzügyintézetekkel szemben tárgyaló félként szerepelni. Természetesen a bank az összes kötelekbe tartozó pénzügyintézetek bank-szerű oprációját is ellenőrizné.

Minden zsidónak meg kell vennie!

„Az új palesztinai lira”

című kötetet, mely a napokban jelent meg a „Pharos” kiadásában!
Haladéktalanul rendelje meg az Uj Kelet kiadóhivatalában.

Ára 85 lej

Arlosoroff, Elisáwa, Rachel, Slonszky, Jichak Lamdan, Csernhovszky, stb. versei.

— Újabb ókori leletek a régi Jericho helyén. Jeruzsálemből jelentik: A régi Jericho helyén dolgozó munkások egy régi zsinagóga-maradványokat találtak. A régészek szerint a leletek a rendes időszakos ártás évében keletkeztek. Ezzel beigazolódtak, hogy a zsidók nem hagyták el Jerichot Josua bevonulása után. A mozaik középső mezője Makkabeus szöveg, amit még nem sikerült megfejteni. Találtak továbbá érmeket, amelyeknek egyik oldalán pálcák és sófár látszik, a másikon viszont hétgújos menóra.

— A danzigi szenátus az antiszemita dalok ellen. Danzigből jelentik: A danzigi szenátus közölte a zsidó hitközség vezetőjével, hogy utasította a rendőrséget a zsidóellenes dalok éneklőivel szemben való eljárása. A szenátus intézkedése a zsidó hitközség energikus közbelépésére történt.

— Az osztrák zsidók helyzete. Bécsből jelentik: Az osztrák cionista országos szervezet elnöksége levelet intézett a palesztinai exekutívához, amelyben rámutat az osztrák zsidóság politikai és gazdasági helyzetének súlyosbodására és kihangsúlyozza, hogy a zsidó munkások és alkalmazottak helyzete egyre reménytelenebbé alakul. Fontos tehát, hogy nagyobb számú palesztina-cserifikátot adjanak Ausztriának, hogy a munkaképes zsidó emberek, akik még tudnának egzisztenciát teremteni, maguknak Palesztinában, oda kivándoroljanak és ne legyenek kénytelenek addig tétlenkedni, amíg utolsó garasuk is elfogy.

— A magyarországi Pro Palesztina szövetség közgyűlése. Budapestről jelentik: A magyarországi Pro Palesztina szövetség a napokban tartotta közgyűlését. A zsidóság nagy halottjainak, báró Edmond Rotschildnak, Kook főrabbinának és lord Readingnak elparasztálása után, dr. Nison Kahan jelentésében kiemelte, hogy az olasz-abesszin konfliktus miatt a palesztinai munka kissé megakadt. Stern Zsigmond mérnök közölte, hogy a hach-sarázók gondokkal küzdenek és a magyar zsidó társadalom kötelessége volna utjukat megkönnyíteni. A zsidó hitközségeknek feladata nagyobb érdeklődést tanúsítani a chalucok iránt. A KKL főtitkára, Marton Ede közölte, hogy Stern Sámuel udvari tanácsos, a pesti izr. hitközség elnöke, valamint a hitközség maga is a Bialik kulturálisra és a heber egyetem céljaira adományokat küldtek. A választások során Pfeiffer Ignác egy. tanárt újból megválasztották elnöké. Helyettese dr. Körösi Kornél egy. tanár. Ügyvezető elnök dr. Patai József szerkesztő lett. Érdekes, hogy 1936-ban a Pro Palesztina szövetségbe 5000-en kérték felvételüket.

— A litván köztársaság elnöke kitüntetett három zsidót. Kownóból jelentik: Litvánia elnöke három zsidót, Ber Kadischt, Mendel Drasnert és Slomo Katnizkyt kitüntetette a litván függetlenség rendjével. A három kitüntetett zsidó ama litván csoport tagja volt, amely 1918-ban a nemzeti milícia megszervezésében résztvett és bátor magatartásával hozzájárult a rend fenntartásához.

— Szergej Platonov: Oroszország története a legújabb könyvszennáció, fordította és függelékkel ellátta Trócsányi Zoltán. Az orosz nép története kezdetétől napjainkig. Legérdekesebb történelmi, ragyogóan élvezetesen megírva. 420 lap, Atheneum kiadás, remek kiállítás 132 lej Lepagenál Cluj, postán utánvétellel. Kérjen ingyen jegyzéket.

— Meghalt Seiffensteiner Salamon. Budapestről jelentik: A békeidők népszerű, humoros folyóiratának, a Borsszem Jankónak egyik legkedveltebb figurája volt Seiffensteiner Salamon, aki jó anekdotáival és példázataival világot látta meg hétről-hétre a mindennapi eseményeket. A Borsszem Jankó kedves alakjáról kevesen tudták, hogy az valóban létező személy, a hétköznapi életben Székely Ferencnek hívják és a Belvárosi Takarékpénztár rt.-nak az igazgatója. Ez a komoly és előkelő megjelenésű uriember egyike volt a békebeli Budapest legjobb humoru kávéházi Konrádjainak és a Borsszem Jankó népszerű rovatának ő lett a szerkesztője. Már régen nem dolgozott. A mai embereknek már nem elég a seiffensteineri humor. Sokkal csipösebb, fulánkosabb és rosszindulatú humor kell ma az embereknek, mint Seiffensteiner Salamon kedves, fölényes és emberi humora.

— Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kelemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Az orvosok ajánlják.

— A Stürmer bajban van. Berlimből jelentik: Az utóbbi napokban a német főváros falairól és az épülő házak gerendáiról eltűntek az antiszemita fölírások. Ugyancsak eltűntek a „Stürmer” című antiszemita lap reklámjai is a német főváros utcáin. A kormány ugyanis nem akarja, hogy az olimpiási előkészítő tréningre érkezők kellemetlen benyomást szerezzenek a mai Németországról. Másfelől kétségtelen, hogy ezeket a rendszabályokat a német kormány az angol részről jövő figyelemreztetésre vezette be. Anglia néhány héttel ezelőtt azt a tanácsot adta Németországnak, hogy mérsékelje a zsidóellenes kampányt, mert csak így nyerheti meg az angol közvéleményt. A „Stürmer” ellen náci körökben újabb ellenszenv nyilatkozik meg, aminek az a következménye, hogy az újság sokkal kisebb példányszámban kerül ki. Emiatt Julius Streicher nagy felháborodással írja egyik legutóbbi cikkében, hogy már a nemzeti szocialisták táborában is vannak elemek, akik azt kívánják, hogy hagyjanak békét a zsidóknak és hogy a „Stürmer” ne írjon olyan „csapszékai” hangon. Streicher kijelenti, hogy senkitől sem fogad el leckét és nem fogja beszűntetni zsidóellenes taktikáját. „Aki nem antiszemita — írja — nem lehet jó nemzeti szocialista.”

Vigyázzon a pénzére!

Ne fogadjon el áramparlót, silány izzólámpát.

KÖVETELJEN MINDENÜTT

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁT

mert jól és olcsón világít!

— Hajhullást és korpásodást szüntet Tarpan hajcsepp. Modern, újzerű hajtápszer, cholesterolin tartalommal. Két hónapra elegendő Tarpan hajcsepp ára 117 lej. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban.

— Marinescu bucaresti rendőrprefektus tábornokká lép elő. Bucarestből jelentik: A május 10-i előléptések alkalmával Gabriel Marinescu ezredest, a főváros rendőrprefektusát tábornokká léptetik elő.

— Pop Valer Bucovinában. Bucarestből jelentik: Valer Pop igazságügyminiszter tegnap Bucovinába utazott, ahol négy napig maradt.

— Dr. Weizmann ismét Palesztinában. Haifából jelentik: Dr. Chaim Weizmann, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke pészách előtt Palesztinába utazott és a széderestét anyjánál töltötte.

— Janovics Jenő előadása az újságíróklubban. Szerdán este az újságíróklubban Janovics Jenő, volt színgazgató tart előadást. Janovics néhány héttel ezelőtt tért haza londoni utjáról, ahol Korda Sándorral, a világhírű magyar filmrendezővel, Korda filmjeinek kelet-európai propagandájáról tárgyalt. Janovics előadásában londoni tapasztalatait, az ottani színházi, művészeti és filméletet fogja ismertetni. Érdekes lesz előadásának az a része, amelyben a magyar filmgyártás első, negyven évvel ezelőtti kísérleteiről számol be, amikor még Kordával együtt első művelője volt Magyarországon a film-művészetnek.

Ma van a cionista helyi-csoport második kulturális előadása

Ma, f. hó 15-én tartja a cluj-i cionista helyi-csoport második kulturális előadását a Salom Klub, str. Filipescu 6. szám alatti helyiségében. A kulturális előadás keretében Boskovits Ignác tart cionista szemlélet és Noel Ferenc tart előadást az Angol imperialiszmus és a cionizmus címmel. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— A deji Wizo tisztújító közgyűlése. A deji Wizo április 16-án, csütörtökön délután 5 órakor a helyi-csoportban tisztújító évi közgyűlést tart. Közgyűlés után Weinberger Józsa Clujról kulturális előadást tart Salom Asch: Anya és M. Gorkij: Anyájáról. Belépti díj nincs. Vendégeket is szívesen lát a vezetőség.

— Doktorraavatus. Dr. Szarvas Jakab ismert erdélyi cionista orvos ödön fiát a párizsi fakultáson orvosdoktorrá avatták. Orvosi értekezésének témájul a régi héber gyógyászati tudományát választotta.

— Eljegyzés. Mandl Magda és Mással Gyula (Bistrița) jegyesek.

— A „Goldmark” Zeneegyesület értesíti tagjait, hogy csütörtökön, f. hó 20-án este 9 órakor összejövetelt tart a megszokott helyen, ahol a tagok pontos megjelenését kéri.

— Eljegyzés. Paneth Nusi és Fényes Márton Brasov jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Vágy (bemutatja a Capitol-mozgó). Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy ez a film Marlene Dietrichnek, legjobb filmje a Kék Angyal óta. Nem mintha a darab szűziséje, magasan tulszárnyalná eddigi filmjeit, de ezuttal szellemes és apró, de csattanó ötletekkel spékelté szcenáriumát a szerző, amelyek gyakran és kiadós nevetésre készítenek a nézőt. Tehát a film nem egyedül Marlene, sex appealjére van felépítve. Marlene egy kalandornőt játszik a filmen, aki Párizsban furfangos ügyességgel kaparint meg egy vagyontérvő gyöngy-sort az egyik legelőkelőbb ékszerházból. A gyönggyel Spanyolországba akar szökni autón, de utközben defektet kap és természetesen (nem lehet másképpen) mint egy rokonszenves fiatalember segíti ki a bajból. Gary Cooper, az amerikaiak egyik legünnepeltebb amorozója játsza a fiút. A külseje ugyan nem nagyon predisztinálja erre a szerepkörre, de mostani filmjében nagyon jól és sokszor mulatságosan alakította a nyakikláb gyermekded amerikai mérnököt, akit szabadságára indulóban hoz össze a sorsa a kalandornővel. Mi következhet más, mint az, hogy egymásba szeretnek és a kalandornő, aki a szemünk előtt idegfelesztő percekkel áll ki a gyöngy-„sibolásáért”, végül megtér, szakít előző életével és hogy minden rendben legyen a horribilis pénzt érő gyöngyöket visszavizsi tulajdonosának. Happy end, ami ezuttal nem hat művészetlenül. (H. E.)

Nagy Palesztina Beszélő Filmje

Bemutató előadások:

ARADON április 15, 16-án

a Select Mozgóban

Április 15-én este 9 órakor díszelőadás a következő programmal: Román nyelvű megnyitó: dr. Rosenberg Oszkár, Timisoara. Verses prologus: Giszkalay János, Timisoara. Bevezető konferanszié: Móríc Geiger, Jeruzsálem.

UJ KELET Legújabb hírek

Az ünnepélyes záróülés egybehívása nélkül, királyi rendelettel berekesztette a kormány a parlament ülészakát

A hivatalos lapban közzétett trónbeszéd bizalmáról biztosította a kormányt. A liberális párt belső surlódásai miatt nem hívta össze a kormány a kamara utolsó ülését

Bucuersti, április 14. A husvétünnep alatt nagy meglepetés érte az ország politikai életét. Ismeretes, hogy a kormány április 10-én akarta bezárni a parlament ülészakát, de olyképpen, hogy április 15-re a parlament két házát összehívják és azon felolvassák a berekesztéséről szóló királyi dekretumot. Az április 15-iki ülés azonban váratlanul elmaradt. Tatarescu miniszterelnök a királynak Sinaia-ba való utazása előtt kihallgatásán jelent meg az uralkodónál, aki a királyi dekretumot aláírta. Ezt azonban nem olvassák fel a parlament ülésein, hanem csak a Monitorul Oficialban jelenik meg, ami azt jelenti, hogy az ülésre már nem kerül sor, hanem a kormány rendeleti úton bezárta a parlament két házát.

Incelet kéjutazáson

Politikai körökben élénken kommentálják a kormány intézkedését, amelynek nehéz magyarázatát adni. Lehetséges, hogy a kormány a liberális pártban dúló ellentétek nyilvános kihozzánásától tart és ezért vonakodott a parlamenti szövegek lehetőségét megadni az ülészak utolsó napján a képviselőknek. A nemzeti parasztpárti sajtó természetesen éles támadást intéz a kormány ellen, bár az intézkedés célját még nem ismeri. A Clujon megjelenő Patria jelentőséget tulajdonít annak, hogy Incelet belügyminiszter, akit az utóbbi napokban saját pártja részéről is éles támadás érte, néhány napra szabadságra ment és a Duna-deltára utazott. Semben azonban azokkal az értesülésekkel, amelyek a parlamentnek rendeleti úton való berekesztését a kormány gyengeségének tudják be, áll a királyi kézirat szövege, mely egy mellékmondattal a liberális kormány további munkájáról beszél. Ez annak jele, hogy a legfelsőbb alkotmányos tényező bizalmában a liberális kormány egylegöre megerősödött.

A parlamenti ciklust berekesztő királyi kézirat

A Monitorul Oficial egyébként kedden reggel rendkívül nyilvános kiadásban közölte a királyi kéziratot, mely a következőképpen szól:

„Szenátor urak! Képviselő urak!

A bezáruló parlamenti ülészak az állam konszolidáló munkájában jelentékeny mértékben működött közre. Az új költségvetés, mely az elmúlt évben az állam összes terheinek végrehajtását biztosító költségvetési elvek alapján készült, ugyanazt az előrelátó pénzügyi gazdálkodást irányozza elő, mely a közpénzek helyzete javulásának kezdetét jelentette.

A közigazgatást újjászervező törvény lefektette az általános és helyi közigazgatás végleges alapjait olyképpen, hogy az átmeneti változások korszaka után az ország közigazgatása, az elmúlt évekből leszűrt tapasztalatok alapján az állandóság és folytonosság korszakába lép. Az új büntető törvénykönyv és büntető perrendtartás megzavazása döntő lépést jelent a törvénykezés egységesítésének útján és alapkövet jelentenek annak a nagy munkának, mely az egységesített Romániának egységes törvényt adni hivatott.

A legfőbb gazdasági tanács felállítására vonatkozó törvény olyan eszközt alkotott, mely az állam általános gazdaság-politikája folytonosságának biztosítására szükséges, s mely jobban összehangba hozza az összes termelési tényezők közreműködését a nemzetgazdaság irányító műveletében.

A szőlőtermelés védelméről szóló törvény teljesítette gazdaságunk e jelentékeny ágának sürgős védelmét és bátorítását, mellyel a szőlőtermelés kedvező fejlődésének új lehetőségeket biztosít.

A kereskedelmi és szakoktatás megszerzésére vonatkozó törvényen keresztül egységes utra terelik az iskolai fiatalságot, olyan irányelvekkel, amelyek az állam jelenlegi fejlődési körülményeinek megfelelnek. Az ipartörvény újabb fejlődési lehetőségeket nyújt az összes kategóriáknak, amelyeknek szerepe az ipari termelésben döntő jellegű. Az utak modernizálásához szükséges pénzügyi alap létesítésére vonatkozó törvény új

forrásokat teremtett közlekedési hálózatunk újjászervezése érdekében, ami állandó befektetéseket és erőfeszítéseket igényel. A katonai nyugdíjak felemeléséről intézkedő törvény a jelenlegi költségvetési keretek között jelentékeny mértékben javítja a nyugdíjas tisztek anyagi helyzetét, akik jogosan igényelhetik az ország gondoskodását.

Bizalom a kormánynak

Különös meglepéssel állapítottam meg az ülészak folyamán a hadsereg szükségleteiről való gondoskodást. A nemzetvédelem költségvetésében, valamint az aviatika és a nemzetvédelmi alap számára nyújtott rendkívüli büdzsében olyan többletekről gondoskodtak, amely biztosítani fogja a kormányom által elkészített fegyverkezési program megvalósítását, ami a jelenlegi körülmények között az államnak elsődrendű jelentőségű gondja.

A jelentékeny törvényhozási művelet megvalósítása után a kormány tovább folytatja megkezdett konszolidálási, programja tökéletesítési és végrehajtási művét is.

Köszönetet mondva alkotásaiért és az ülészak folyamán kifejtett termékeny munkájukért, az alkotmány 90. szakasza értelmében a törvényhozó testületek rendes, meghosszabbított ülészakát berekesztettnek nyilvánítom. Károly.”

A király aláírása után Tatarescu és a kormány tagjainak aláírásai következnek.

A trónbeszéd utolsó mondata kormánykörökben nagy elégtételt keltett, mert ezt a mondatot a kormánybukásról szóló hírek legnyilvánvalóbb cáfolatainak tekintik.

A sinaiai kaszinó nem veti magát alá a játéktörvénynek

Bucuersti, április 14. Az ünnep alatt beköszöntött esős időjárás a vidékre menekült fővárosiakat a kaszinóba terelte. Sinaia-ban az összes házárnyékokat nagyban üzték az ünnep első két napján, mivel a kaszinók bérlői szerint a napokban hozott törvény csak a klubokra

vonatkozik és azt meg fogják támadni az igazságszolgáltatás előtt. Az esetről értesülve az igazságügyminisztérium felkérte a prahovai ügyészséget a törvény alkalmazására. Valószínű, hogy még e hét folyamán megfelelő intézkedések fognak történni.

Petárdák robbantásával Madridban óriási pánikot idéztek elő jobboldali elemek a köztársaság évfordulói ünnepén

Nem történt merénylet. Két súlyos sebesültje van a pániknak

Madrid, április 14. (Rador.) Ma, a köztársaság kikiáltásának évfordulója alkalmából rendezett felvonuláson, amikor egy gyalogezred vonult el a köztársasági elnök előtt, több durranás hangzott el. Az első pillanatban azt hitték, hogy merénylőről van szó és a felvonuló katonák, valamint a díszőrség azonnal az emelvény köré tömörültek, amelyen Martinez Barrio ideiglenes elnök és a kormány tagjai foglaltak helyet.

Rövidesen azonban megállapítást nyert, hogy néhány petárda robbant fel. Közben egyik tiszt, aki azt hitte, hogy merényle-

tet kíséreltek meg, több lövést adott le a tömegbe. Mikor a helyzet tisztázódott, a tömeg elverte az illető tisztet. Egyébként a Castiljai-téren összegyűlt embertömeg körében pánik tört ki a robbanás utáni perceken és két személyt a tologásban eltapostak. Mindkettő állapot súlyos. A rendőrség letartóztatott egy fiatal embert, aki többek szerint revolverlövéseket adott le. Egy polgáriruhás rendőr megsebesült. A közvéleményben élénk nyugtalanság uralkodik. A történetet jobboldali elemeknek tulajdonítják.

Bucurestiben és Targu-Muresen folyik a diákkongresszus vádlottai ellen a vizsgálat

Bucuresti, április 14. (Az Uj Kelet tud.) A bucaresti hadbírósg folytatja a vizsgálatot a tg-muresi diákkongresszussal kapcsolatos incidensek ügyében. A katonai ügyészség csak az ostromállapot zónájában történt eseményekkel foglalkozik,

míg a ciusamni és a tg-muresi állomásokon lefolyt kilengések tárgyában a tg-muresi ügyészség vezette be a nyomozást. Az ügyészség fel is kérte a bucaresti hadbírósgot, fedezet mellett küldje át az incidensekben résztvevő diákokat. Az őrizet-

be vettek még a mai napon átszállítják Tg-Muresre.

A liberális párt ifjusági szervezetének hivatalosa, a Románul, a következőket írja:

„A szerencsétlen tg-muresi diákkongresszus, amelynek megtartását négy egyetemünk közül kettő ellenzett, nagyon lecsúszó módon fejeződött be. A szomorú előjelek között indult, olyan emberek megdöbbenő cselekedeteivel kezdődött, akiknek csupán az ábrázatuk emberi, de lelkiük a hiénáké. Az ugynevezett kongresszus valójában csak egy párt tagjainak összejövetele volt, mely párt a gyilkosságot hirdeti és csengő ezüstért gyakorolja. Befejezésül a kongresszus résztvevői karnaválhoz illő gesztusokkal elvonult az ope-rett-tábornok előtt. Amit a legjobban csodálunk ebben az álarcos mulatságban, hogy ezek a tökéletlenek és tekergők akarják elfoglalni az általuk elítélt politikusaink helyét.“

Megkezdődnek a vezérkarok tárgyalásai

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

láv kormányoknak is. A jegyzék rámutat arra, hogy Törökország biztonsága az általános európai helyzet gyökeres megváltozása következtében ismét súlyosan fenyegetve van. Amikor Törökország 1923-ban Lausanne-ban aláírta a Dardanellákra általában a török tengerszorosokra vonatkozó egyezményt egészen mások voltak a világpolitikai konstellációk és így a török kormány minden különösebb veszély nélkül biztosíthatja az idegen hajók számára a tengerszorosokon való szabad átkelést és veszély nélkül hadmentesíthette a Dardanellákat.

A jegyzék ezután bejelenti, hogy mivel Törökország területének biztonsága az újban kialakult világpolitikai helyzet következtében — a lausannei szerződés további fennmaradása esetén — fenyegetve van, a török kormány esetleg arra kényszerülhet, hogy a helyzet parancsoló szükségessége által diktált s a lausannei szerződést hatályon kívül helyező intézkedést tegyen.

Eppen ezért a török kormány barátságosan értesíti, illetőleg szöli a hatalmokat, amelyek résztvettek a tengerszorosokra vonatkozó szerződés tárgyalásaiban, hogy rövid időn belül üljenek össze egy olyan újabb egyezmény megvitátása és megkötése érdekében, amely a tengerszorosok illetőleg a Dardanellák kérdését olyan új alapon fogja rendszabályozni, amely a török területek sérthetlenségét és biztonságát újabb feltételek mellett biztosítja s egyben a legliberálisabb szellemben teszi lehetővé a Földközi tenger és a Fekete tenger közötti kereskedelmi hajózás fejlődését.

Megkezdődnek a vezérkarok tárgyalásai

Párizs, április 14. (Rador.) A belga, angol és francia vezérkarok közti tárgyalások holnap kezdődnek Londonban. Az értekezleten képviseltetik magukat a hadügyi, légügyi és tengerészeti minisztériumok is. A vezérkarok munkálatainak alapját a locarnói hatalmak által március 19-én aláírt egyezmény harmadik szakasza képezi és valószínűleg elsősorban a három állam légi haderejének közreműködéséről lesz elsősorban szó.

Róma, április 14. (Rador.) A Stefani jelentése szerint 9752 munkás dolgozik a Tunisi Egyiptommal összekötő óriási építésén, amely a tengerpart irányát követi.

FRATEERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. K. Nyomda. Cuij, Strada Baron L. Pop 15. Telefonszám: 8-81.

CENZURAT

A bécsi humor és melódia legnagyobb művészei, hat revü-primadonna és öt komikus játszanak a

WIEN LADET EIN

című 20 közből áll 'nevető revüben péntek este a színházban.

Az ismeretlen

Az abesszin császárné abebai rádió mikrofonján egyben kétszövegezt és angol és amerikai társadalmiság védelmét a letipmára.

A beszéd tegnap hangosan, amikor az olasz városát és valami borzasztottak el több abesszin anyák, gyermekük módjára hullottak lélegzéséről.

A beszéd elhangzott emberiség, többek között angol része, még arra hogy az abesszin beszédét a rádióhallgatás megkérdésével.

Hiszen ha az ember dalom file valamennyi a kétségbeesett szavak szájából elhangzottak, volna arra, hogy egy segítségül megemlékező népet a mélyen a asszisztálása mellett tiszta meg.

Genfben állandóan tárgyaltak, Londonban és közben törték és tűr Afrika egyetlen független sorba való leülése. Ha az ugynevezett volna és nemcsak egy-egy Abesszina legyőze volna meg.

Akkor nem juthatott zette az abesszin nép, ság alól állítólag felszóltak a legsúlyosabb azok a jölmert hatalmi működése tulajdoni semmint emberségükre való szolidaritásukat k

Zsidó hiedelmek az antiszemitizmusról

Itt felelszik a szer Tara Noastra husvétünnepség sokaság volt ez akkor is elsőrendűen van amikor a gogista párt és még szó sem volt a nálni fog. Cuzavai.

Nem nehéz elképzelni tássa azota, hogy az párt hivatalos orgánusa.

A különbség csak a Goga érdekeit szolgáló zsidók csak azzal összeesküvés segítségét szögt, minden gazdának és az utolsó falat románok svábjából. M társulajdonos lett a p Tara Noastra egy megened magának, hi a lap, mely világgá kü zsidók legyilkolták a Párt cernauti kongressus parasztokat.

Ennek a lapnak a rünk e helyen néhány gyönyörű szám. Nyolc feje vörösris betűkkel jobbra is, balra is egy mas kampókereszt. A pén pedig a fekete akkora, ugyancsak vilt tet nyomtak a szeret dicsőségére, ami betölt

E csinosan kiállított keresztekkel díszített hány hirdetés van ter egyik történetesen eg 50.000 lejes hirdetés, a husvétünnapi szám összkölté ban néhány kisebb oldalas, negyedoldalas. Minék tagadjuk, a véti szám hirdetésene től ered. Az egyoldalú zül is. Sokkal szomor